

This Question Paper contains 19 printed pages.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. : 100044

141(GHE)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

- સૂચનાઓ :
- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 64 પ્રશ્નો છે.
 - 2) બધાજ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
 - 3) જમણી બાજુ આપેલા અંક ગુણ દર્શાવે છે.
 - 4) પ્રશ્નોની સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખો.
 - 5) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો.

વિભાગ - A

■ નીચેના 1 થી 20 પ્રશ્નોના આપેલા વિકલ્પો પસંદ કરી જવાબ લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. [20]

- 1) કયા મનોવૈજ્ઞાનિકે ગંધના છ પ્રકાર આપ્યા છે ?
(A) જે.બી. વોટ્સન
(B) ફોઈડ
(C) ઈલીઝાબેથ હરલોક
(D) હેનિંગ
- 2) ત્વચા દ્વારા કેટલા પ્રકારના સંવેદનાનો અનુભવ થાય છે ?
(A) ત્રણ
(B) નવ
(C) બે
(D) ચાર
- 3) થોર્નડાઈકે બિલાડી પરના પ્રયોગોમાં બિલાડીને કેટલા પ્રયત્નએ શિક્ષણ મળ્યું હતું ?
(A) છ
(B) ચોવીસ
(C) બાર
(D) અઢાર
- 4) કોહલરે કયા પ્રાણી પર પ્રયોગ કર્યા હતા ?
(A) ઊંદર
(B) બિલાડી
(C) કુતરો
(D) ચિમ્પાન્ઝી

- 5) કેટલી બુદ્ધિશક્તિ ધરાવનાર વ્યક્તિનો સમાવેશ સામાન્ય કક્ષામાં થાય છે ?
- (A) 120 થી 130
 (B) 90 થી 109
 (C) 70 થી 79
 (D) 80 થી 89
- 6) રેવનની બુદ્ધિ કસોટી કઈ સાલમાં રચવામાં આવી હતી ?
- (A) ઈ.સ. 1920
 (B) ઈ.સ. 1940
 (C) ઈ.સ. 1936
 (D) ઈ.સ. 1967
- 7) મનોવલણ જન્મજાત નહિ પરંતુ કેવા હોય છે ?
- (A) અપેક્ષિત
 (B) અનિવાર્ય
 (C) સંપાદિત
 (D) કાયમી
- 8) માનવીના મનમાં રૂઢ થયેલા ખોટા ખ્યાલોને શું કહે છે ?
- (A) મનોવલણ
 (B) પૂર્વગ્રહ
 (C) અભિસંધાન
 (D) સામાજિકરણ
- 9) માનવ જાતને ભારતની અપ્રતિમ ભેટ કઈ છે ?
- (A) ધ્યાન અને યોગ
 (B) સંગીત અને નૃત્ય
 (C) અભિસંધાન
 (D) વ્યાયામ
- 10) વોલ્ટર કેનને શારીરિક પ્રતિક્રિયાનું મોડલ ક્યારે રજૂ કર્યું ?
- (A) 1920
 (B) 1919
 (C) 1910
 (D) 1905

- 11) હિમશીલાનું ઉદાહરણ કયા ખ્યાલ સાથે સંબંધિત છે ?
- (A) મનોજાતીય અવસ્થા
 (B) સ્વપ્ન અવસ્થા
 (C) ચેતન-અચેતન મન
 (D) બચાવ પ્રયુક્તિ
- 12) અજ્ઞાત કે અભાનપણે અહમ્ને ટકાવી રાખવાની પ્રયુક્તિને શું કહે છે ?
- (A) દમન
 (B) બચાવ પ્રયુક્તિ
 (C) વ્યક્તિત્વ
 (D) સ્વપ્ન અવસ્થા
- 13) અસરકારક સલાહના લક્ષણો નીચેમાંથી કોણે દર્શાવ્યા છે ?
- (A) પેટ્ટરશન
 (B) મોર્ગન
 (C) જે.બી. વોટસન
 (D) ફોઈડ
- 14) મહર્ષિ મહેશ યોગી દ્વારા કયા ધ્યાનનો પ્રસાર થયો છે ?
- (A) વિપશ્યના
 (B) ભાવાતીત
 (C) માર્ઈન્ડફૂલ
 (D) લેશ્યા ધ્યાન
- 15) હવાના પ્રદુષણને લીધે કઈ બિમારીનું પ્રમાણ વધુ જોવા મળે છે ?
- (A) કેન્સર
 (B) શ્વસનતંત્રના રોગો
 (C) લોહીનું ઊંચું દબાણ
 (D) ચામડીના રોગો
- 16) રેફ્રિજરેટરમાં કયાં વાયુનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (A) ઓક્સિજન
 (B) ક્લોરોફ્લુરો કાર્બન
 (C) કાર્બન ડાયોક્સાઈડ
 (D) નાઈટ્રોજન

- 17) બે અથવા બેથી વધુ વ્યક્તિઓ વચ્ચેની મોઢા-મોઢની વાતચીત એટલે શું ?
- (A) નિરીક્ષણ
(B) સર્વેક્ષણ
(C) મુલાકાત
(D) પ્રયોગ
- 18) ઈચ્છિત પ્રવૃત્તિને પ્રબળ કરે તેને શું કહેવાય ?
- (A) પ્રબલન
(B) પ્રેરણા
(C) વસ્તુ
(D) ગ્રાહક
- 19) “વિધાયક મનોવિજ્ઞાન એ લાંબો ઇતિહાસ અને ટૂંકો ભૂતકાળ ધરાવે છે.”
એવું કોણે નીધ્યું છે ?
- (A) સેલિગમેન
(B) મેસ્લો
(C) પીટરસન
(D) રોજર્સ
- 20) બિન શાબ્દિક સંકેતોને પારખવામાં કોણે વધુ કુશળ જોવા મળે છે ?
- (A) સ્ત્રીઓ
(B) પુરુષો
(C) બન્ને સરખા કુશળ જોવા મળે છે
(D) કંઈ કહી ન શકાય

વિભાગ - B

- નીચેના 21 થી 30 પ્રશ્નોના ઉત્તર 1 વાક્યમાં લખો. દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ છે. [10]
- 21) “કડવો સ્વાદ” જીભના કયા ભાગથી પારખી શકાય છે ?
- 22) કોહલરે ચિમ્પાન્ઝી પર આંતરસૂઝના પ્રયોગો કયા ટાપુ પર કરેલો છે ?

- 23) શાબ્દિક કસોટી કોને કહે છે ?
- 24) સમૂહ માધ્યમનાં સાધનોના નામ આપો.
- 25) મનોશારીરિક રોગો એટલે શું ?
- 26) વર્તનવાદના પ્રણેતા કોણ હતા ?
- 27) સલાહની વ્યાખ્યામાં કયાં ત્રણ સામાન્ય તત્વો જોવા મળે છે ?
- 28) ઘોંઘાટ એટલે શું ?
- 29) અમલદારશાહી સંરચના એટલે શું ?
- 30) સુખના પ્રકારો જણાવો.

વિભાગ - C

- નીચે આપેલા 31 થી 44 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો.
દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.

[20]

- 31) ધ્યાનને આકર્ષનારા વ્યક્તિલક્ષી ઘટકો જણાવો.
- 32) ધ્યાનનો કેન્દ્ર પ્રદેશ એટલે શું ?
- 33) વિધાયક પ્રબલન એટલે શું ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- 34) બુદ્ધિઆંકનું સૂત્ર ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- 35) મનોવલણના સ્વરૂપના કોઈપણ ચાર મુદ્દાઓ સમજાવો.
- 36) “પૂર્વગ્રહ વિષયક જન્માવે છે” – સમજાવો.
- 37) WHO એ આપેલ માનસિક સ્વાસ્થ્યની વ્યાખ્યા આપો.
- 38) Reuptake પ્રક્રિયા એટલે શું ?
- 39) ઊપરી અહમની સમજૂતિ આપો.
- 40) સલાહાર્થી કોને કહેવાય ?
- 41) યોગના આઠ અંગોના નામ આપો.

- 42) કર્ટ લેવિનનો જીવન અવકાશનો ખ્યાલ સમજાવો.
- 43) વિજ્ઞાપનની અસરકારકતા માટે કયા પરિબલો નિર્ણાયક બને છે ?
- 44) પરણેલા લોકો કોનાથી વધુ સુખી હોય છે ?

વિભાગ - D

- નીચે આપેલા 45 થી 58 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો.
દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ છે.

[30]

- 45) ઊંડાઈના એકનેત્રીય સંકેતો જણાવી કોઈપણ બે સમજાવો.
- 46) થોર્નડાઈકનો પ્રયોગ સમજાવો.
- 47) બુદ્ધિ અંગેના સામાન્ય સંભવિતતા આલેખનની સમજૂતી આપો.
- 48) પ્રતિભા સંપન્નતાના લક્ષણો સમજાવો.
- 49) મનોવલણો જૂથ વ્યાપી હોય છે. સવિસ્તાર સમજાવો.
- 50) કાયદા દ્વારા પૂર્વગ્રહો ઘટાડી શકાય તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- 51) લેઝરસે આપેલા મૂલ્યાંકનના તબક્કાઓ સમજાવો.
- 52) મનોશારીરિક રોગો તરીકે “ડાયાબિટીસ” સમજાવો.
- 53) મનોપચાર અને સલાહ વચ્ચેના ત્રણ તફાવતો લખો.
- 54) “પ્રાણાયામ” વિશે નોંધ લખો.
- 55) પર્યાવરણને બચાવવાના ઉપાય તરીકે સ્વૈચ્છિક સાદગીની સમજૂતી આપો.
- 56) પુનઃ ઉપયોગ અને ઊર્જા સંરક્ષણની સમજૂતી આપો.
- 57) લેખિત કસોટીઓની સમજૂતી આપો.
- 58) લગ્નના કાયદાઓ વર્ણવો.

વિભાગ - E

- નીચે આપેલા 59 થી 64 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.

[20]

- 59) ધ્યાનનાં વસ્તુલક્ષી નિર્ધારકો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
- 60) પ્રત્યક્ષીકરણમાં સંગઠનના નિયમો સમજાવો.
- 61) સ્કિનરની સમસ્યા પેટીની રચના અને તેની પ્રયોગ યોજના સમજાવો.
- 62) કોહલરે ચિમ્પાન્ઝી પર કરેલા પ્રયોગો જણાવી, બે લાકડીવાળો પ્રયોગ સવિસ્તાર સમજાવો.
- 63) ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
- 64) “શ્રીન હાઉસ અસર” ની વિગતે ચર્ચા કરો.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

141(H)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

सूचनाएँ :

- 1) इस प्रश्नपत्र में कुल 64 प्रश्न हैं।
- 2) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। विकल्प आंतरिक हैं।
- 3) प्रश्नों के अंक दाहिनी ओर दिए गए हैं।
- 4) प्रश्नपत्र में दी गई सूचना के अनुसार ही उत्तर लिखिए।
- 5) नए विभाग के प्रश्नों के उत्तर नए पन्ने पर लिखिए।

विभाग - A

निम्नलिखित 1 से 20 प्रश्नों के विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए।
प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[20]

- 1) गंध के छः प्रकार किस मनोवैज्ञानिक ने बताया हैं?
(A) जे.बी. वॉटसन (B) फ्रॉइड
(C) इलिजाबेथ हरलॉक (D) हेनिंग
- 2) त्वचा के द्वारा कितने प्रकार के संवेदनों का अनुभव होता है?
(A) तीन (B) नौ
(C) दो (D) चार
- 3) थोर्नडाइक के बिल्ली के प्रयोग में बिल्ली ने कितने प्रयत्न में शिक्षा प्राप्त की?
(A) 6 (B) 24
(C) 12 (D) 18
- 4) कोहलर ने किस प्राणी पर प्रयोग किए हैं?
(A) चूहा (B) बिल्ली
(C) कुत्ता (D) चिम्पांजी

- 5) कितनी बुद्धि क्षमता रखने वाले व्यक्ति का समावेश सामान्य कक्षा में होता है?
 (A) 120 से 130 (B) 90 से 109
 (C) 70 से 79 (D) 80 से 89
- 6) रेवन की बुद्धि कसौटी की रचना किस वर्ष में हुई?
 (A) ई.स. 1920 (B) ई.स. 1940
 (C) ई.स. 1936 (D) ई.स. 1967
- 7) मनोभाव जन्मजात नहीं हैं, परन्तु कैसे होते हैं?
 (A) अपेक्षित (B) अनिवार्य
 (C) संपादित (D) स्थायी
- 8) मनुष्य के मन में रूढ़ बने हुए गलत ख्यालों को क्या कहते हैं?
 (A) मनोभाव (B) पूर्वग्रह
 (C) अभिसंधान (D) सामाजीकरण
- 9) मानवजाति के लिए भारत की अमूल्य भेंट कौन-सी है?
 (A) ध्यान-योग (B) संगीत-नृत्य
 (C) अभिनय (D) व्यायाम
- 10) वॉल्टर केनन ने शारीरिक प्रतिक्रिया का मॉडल कब प्रस्तुत किया?
 (A) 1920 (B) 1919
 (C) 1910 (D) 1905
- 11) हिमशिला का उदाहरण कौन-से ख्याल के साथ संबंधित है?
 (A) मनोजातीय अवस्था (B) स्वप्नावस्था
 (C) चेतन-अचेतन मन (D) बचावप्रयुक्ति
- 12) अज्ञात या बिनाहोशपूर्वक अहम् को टिकाए रखने की प्रयुक्ति को क्या कहा जाता है?
 (A) दमन (B) बचावप्रयुक्ति
 (C) व्यक्तित्व (D) स्वप्नावस्था
- 13) असरकारक सलाह के लक्षण किसने दर्शाए हैं?
 (A) पेट्टरशन (B) मोगन
 (C) जे.बी. वॉटसन (D) फ्रोइड

- 14) महर्षि महेश योगी द्वारा कौन-से ध्यान का प्रसार हुआ है?
- (A) विपश्यना (B) भावातीत
(C) माईन्डफुल (D) लेश्या ध्यान
- 15) हवा के प्रदूषण की वजह से कौन-सी बीमारी का प्रमाण ज्यादा देखने को मिलता है?
- (A) कैंसर (B) श्वसनतंत्र के रोग
(C) खून का ऊँचा दबाव (D) चमड़ी का रोग
- 16) रेफ्रिजरेटर में कौन-से वायु का उपयोग होता है?
- (A) ऑक्सीजन (B) क्लोरोफ्लुरो कार्बन
(C) कार्बन डायक्साइड (D) नाइट्रोजन
- 17) दो या दो से ज्यादा व्यक्तियों की आमने-सामने की मौखिक बातचीत क्या है?
- (A) निरीक्षण (B) सर्वेक्षण
(C) मुलाकात (D) प्रयोग
- 18) इच्छित प्रवृत्ति को प्रबल करे, उसे क्या कहते हैं?
- (A) प्रबलन (B) प्रेरणा
(C) वस्तु (D) उपभोक्ता
- 19) "सकारात्मक मनोविज्ञान का लंबा इतिहास और संक्षिप्त भूतकाल है" -ऐसा किसने कहा है?
- (A) सेलिंगमेन (B) मेस्लो
(C) पीटरसन (D) रोजर्स
- 20) अशाब्दिक संकेतों को परखने में कौन ज्यादा कुशल दिखाई देता है?
- (A) स्त्री (B) पुरुष
(C) दोनों ही समान कुशल देखे जाते हैं (D) कुछ कह नहीं सकते हैं

विभाग - B

- निम्नलिखित 21 से 30 प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है :

[10]

- 21) कड़वा स्वाद जीभ के किस भाग से परखा जाता है?

- 22) कोहलर ने चिम्पांजी पर अंतर्दृष्टि के प्रयोग कौन से टापू पर किए?
- 23) शाब्दिक कसौटी किसे कहते हैं?
- 24) समूह माध्यम के साधनों के नाम लिखिए।
- 25) मनोशारीरिक रोग अर्थात् क्या?
- 26) व्यवहारवाद के प्रणेता कौन थे?
- 27) सलाह की परिभाषा में कौन से तीन सामान्य तत्त्व देखने को मिलते हैं?
- 28) शोर का अर्थ क्या है?
- 29) अमलदारशाही संरचना क्या है?
- 30) सुख के प्रकार बताइए।

विभाग - C

■ निम्नलिखित 31 से 44 प्रश्नों के उत्तर संक्षेप में लिखिए। दिए गए 14 प्रश्नों में से 10 प्रश्नों के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक हैं : [20]

- 31) ध्यान को आकर्षित करने वाले व्यक्तिलक्षी परिबल बताइए।
- 32) ध्यान का केन्द्रप्रदेश अर्थात् क्या?
- 33) विधायक प्रबलन अर्थात् क्या? उदाहरण सहित समझाइए।
- 34) बुद्धिआंक का सूत्र सोदाहरण समझाइए।
- 35) मनोभाव के स्वरूप के कोई चार मुद्दे दर्शाइए।
- 36) पूर्वग्रह विषचक्र उत्पन्न करते हैं, समझाइए।
- 37) WHO के द्वारा दी गई मानसिक स्वास्थ्य की व्याख्या लिखिए।
- 38) Reuptake प्रक्रिया किसे कहते हैं?
- 39) उच्च अहम् को समझाइए।
- 40) सलाहार्थी किसको कहते हैं?

- 41) योग के आठ अंगों के नाम दीजिए।
- 42) कर्ट लेविन के जीवन अवकाश का ख्याल समझाइए।
- 43) विज्ञापन की असरकारकता के लिए कौन-से घटक निर्णायक होते हैं?
- 44) विवाहित लोग किससे ज्यादा सुखी होते हैं?

विभाग - D

■ निम्नलिखित 45 से 58 प्रश्नों के उत्तर मुद्दासर लिखिए। दिए गए 14 प्रश्नों में [30]
से किन्हीं 10 प्रश्नों के उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 3 अंक हैं :

- 45) गहराई के एकनेत्रीय संकेतों को स्पष्ट करके किन्हीं दो को समझाइए।
- 46) थोर्नडाइक के प्रयोग को समझाइए।
- 47) बुद्धि के बारे में सामान्य संभविवता के आलेख को समझाइए।
- 48) प्रतिभासम्पन्न के लक्षणों को समझाइए।
- 49) मनोभाव समूह व्यापी होते हैं, सविस्तार समझाइए।
- 50) कानून द्वारा पूर्वग्रह कम हो सकते हैं, सोदाहरण समझाइए।
- 51) लेजारस द्वारा दिए गए मूल्यांकन के सोपानों को समझाइए।
- 52) मनोशारीरिक रोग के रूप में डायबिटीज़ को समझाइए।
- 53) मनोपचार और सलाह के बीच तीन अंतर लिखिए।
- 54) "प्राणायाम" के बारे में जानकारी लिखिए।
- 55) पर्यावरण को बचाने के उपाय के रूप में स्वैच्छिक सादगी को समझाइए।
- 56) पुनः उपयोग और ऊर्जा संरक्षण को समझाइए।
- 57) लिखित परीक्षण को समझाइए।
- 58) विवाह के लाभ बताइए।

विभाग -E

- निम्नलिखित 59 से 64 प्रश्नों के सविस्तार उत्तर लिखिए। दिए गए 6 प्रश्नों में [20]
से किन्हीं 4 प्रश्नों के सविस्तार उत्तर लिखिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 5 अंक हैं :

- 59) ध्यान के वस्तुलक्षी निर्धारकों को सोदाहरण समझाइए।
- 60) प्रत्यक्षीकरण के संगठन के नियमों को समझाइए।
- 61) स्किनर की समस्यापेटी की रचना एवं प्रयोग को समझाइए।
- 62) कोहलर के चिम्पांजी के प्रयोग की जानकारी देकर दो लकड़ीवाला प्रयोग सविस्तृत समझाइए।
- 63) गार्डनर के बहुविध बुद्धि के सिद्धांत को समझाइए।
- 64) "ग्रीन हाउस प्रभाव" की विस्तारपूर्वक चर्चा कीजिए।

Seat No.:

--	--	--	--	--	--	--	--

Sl. No. :

141(E)

(March, 2022)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

Instructions :

- 1) This question paper contains total 64 questions.
- 2) All questions are compulsory. Options are internal.
- 3) Figures to the right side indicate full marks to the questions.
- 4) Answer the questions according to the instructions.
- 5) Start a new section on a new page.

SECTION - A

■ In the following 1 to 20 questions choose the correct option [20]
and answer the questions. Each question carries 1 mark :

- 1) Which psychologist has given six types of smell?
(A) J.B. Watson (B) Freud
(C) Elizabeth Hurlock (D) Henning
- 2) How many types of sensations are experienced by the skin?
(A) Three (B) Nine
(C) Two (D) Four
- 3) In Thorndike's experiment, how many trials did the cat take to learn ?
(A) 6 (B) 24
(C) 12 (D) 18
- 4) On which animals did Kohler perform his experiment?
(A) Rat (B) Cat
(C) Dog (D) Chimpanzee
- 5) Under which I.Q. score do average individual come?
(A) 120 to 130 (B) 90 to 109
(C) 70 to 79 (D) 80 to 89

- 6) When was Raven's intelligence test created?
(A) 1920 (B) 1940
(C) 1936 (D) 1967
- 7) Attitudes are not inborn but they are _____?
(A) Expected (B) Inevitable
(C) Learned (D) Permanent
- 8) What are firm negative thoughts in the mind of the individual called as?
(A) Attitude (B) Prejudice
(C) Conditioning (D) Socialization
- 9) Which is India's invaluable gift to mankind?
(A) Meditation and Yoga (B) Music and Dance
(C) Acting (D) Exercise
- 10) When did Walter Canon give the model for bodily reaction?
(A) 1920 (B) 1919
(C) 1910 (D) 1905
- 11) The example of iceberg is related to which concept?
(A) Psychosexual stage
(B) Dream state
(C) Conscious-unconscious
(D) Defence mechanism
- 12) What do we call the method used for retaining the ego unconsciously?
(A) Repression
(B) Defence mechanism
(C) Personality
(D) Dream state
- 13) Who has given the characteristics of effective counselling?
(A) Patterson (B) Morgan
(C) J.B. Watson (D) Freud

- 14) Which type of meditation was propoganded by Maharshi Mahesh Yogi?
- (A) Vipasyana (B) Transcendental
(C) Mindful (D) Leshya
- 15) Due to air pollution the ratio of which disease increases?
- (A) Cancer
(B) Respiratory diseases
(C) High blood pressure
(D) Skin diseases
- 16) Which gas is being used for the refrigerator?
- (A) Oxygen
(B) Chlorofluorocarbon
(C) Carbon dioxide
(D) Nitrogen
- 17) Face to face conversation between two or more persons is known as :
- (A) Observation (B) Survey
(C) Interview (D) Experiment
- 18) What provides force to the likely behaviour?
- (A) Reinforcement (B) Motivation
(C) Object (D) Customer
- 19) Who noted that "Positive psychology has long history and short past?"
- (A) Seligman (B) Maslow
(C) Peterson (D) Rogers
- 20) Who is more expert in identifying non-verbal cues?
- (A) Women
(B) Men
(C) Both are equally capable
(D) Can't say anything

SECTION - B

- **Answer the following questions from 21 to 30 in one sentence each. Each question carries 1 mark :** [10]
- 21) In which part of the tongue we can experience bitter taste?
 - 22) On which island Kohler conducted the experiment of learning by insight on chimpanzee?
 - 23) What is a verbal test?
 - 24) Name the tools of mass-media.
 - 25) What are psychophysical disorders?
 - 26) Who was the founder of behaviourism?
 - 27) Which three common factors can be seen in the definition of counselling?
 - 28) What is noise?
 - 29) What is bureaucratic structure?
 - 30) Name the types of Happiness.

SECTION - C

- **Answer the following questions any 10 out of 14 questions from 31 to 44 in brief. Each question carries 2 marks :** [20]
- 31) State the subjective determinants of attention.
 - 32) What is the meaning of focus of attention?
 - 33) What is positive reinforcement? Explain giving an example.
 - 34) Explain with example formula of IQ.
 - 35) State any four points of nature of attitude.
 - 36) "Prejudice gives rise to poisonous feelings". Explain.
 - 37) Define mental health according to WHO.
 - 38) What is reuptake process?

- 39) Explain the concept of Super ego.
- 40) Whom can we call counselee?
- 41) Name the eight aspects or steps of Yoga.
- 42) Explain the concept of 'Life Space' given by Kurt Lewin.
- 43) Which factors become judgmental for the effectiveness of an advertisement?
- 44) Married people are happier than whom?

SECTION - D

■ **Answer the following questions any 10 out of 14 questions from 45 to 58 to the point. Each question carries 3 marks : [30]**

- 45) State monocular cues and explain (Any Two).
- 46) Explain Thorndike's experiment.
- 47) Explain the normal probability curve of intelligence.
- 48) Explain the characteristics of giftedness.
- 49) Explain that attitudes are group oriented.
- 50) Explain how norms can help to reduce prejudice. Give illustration.
- 51) Explain the stages of stress evaluation given by Lazarus.
- 52) Explain diabetes as a psycho physiological disorder.
- 53) Write three differences between psychotherapy and counselling.
- 54) Write a note on 'Pranayama'.
- 55) Explain voluntary simplicity as an attempt to save environment.
- 56) Explain the concept of recycling and energy conservation.
- 57) Explain written test.
- 58) Explain the advantages of marriage.

SECTION - E

- Give detailed answers of any four out of six questions from 59 to 64. Each question carries 5 marks :

[20]

- 59) Explain with examples the objective determinants of attention.
- 60) Explain laws of perceptual organization.
- 61) Explain Skinner's puzzle box and how it's used in the process of experiment.
- 62) State the experiments conducted by Kohler on chimpanzee and explain the experiment with two sticks.
- 63) Explain Gardner's theory of multiple intelligence.
- 64) Discuss the 'Green House Effect' in detail.

